

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 , 51/11 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ 96/19 и 110/19), како и врз основа на член 50 став 6 од Законот за основно образование („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 161/2019) министерот за образование и наука донесе скратена наставна програма по наставниот предмет Историја за VI одделение на деветгодишното основно образование за учебната 2020/21 година

1. Вовед

Скратената наставна програма по наставниот предмет Историја се базира на целите предвидени со наставната програма за наставиот предмет што редовно се реализира согласно утврдениот наставен план.

Со скратената програма се утврдуваат определени теми и наставни единици што треба да се реализираат за 159 наставни денови, при што се запазува предвидениот неделен фонд на часови утврден во редовната програма, односно наставен предмет со 2 часа неделно односно 64 часа годишно во скратената програма.

Наставникот при планирањето и реализацијата на наставните единици од скратената програма се води од целите, определените поими, методите и активностите утврдени во редовната наставна програма.

Предметот историја има значајно место во воспитно-образовниот процес во основното деветгодишно образование бидејќи учениците треба да усвојуваат суштински, систематизирани и научно потврдени знаења. Тие треба да стекнат основно разбирање на минатото и сегашноста на историјата на цивилизациите и нејзините главни етапи. Изучувањето на историјата треба да изгради свест и позитивни ставови за одредени историски настани, движења, личности во историската борба за демократија и човекови права.

Наставата по историјата, исто така, дава придонес во изградувањето вредносен систем на однесување кон својот народ и држава, кон другите народи и држави, да им помага на младите да ја разбираат сегашноста во светлината на минатото и сè она што претставува цивилизациско достигнување во светот во духот на граѓанските вредности и демократијата, како и да го продлабочи интересот за натамошно изучување на историските настани и процеси.

2. Преглед на теми и наставни содржини

Тема: **ВОВЕД** 4+4=8

Темата се обработува со 4 часа за нови содржини + 4 часа за вежби и повторување. Наставниот час е планиран да трае 30 минути

Содржини:

1. Историјата и нејзиното значење (Поделбата на историјата, Начинот на сметање на времето кај старите народи, Историски извори и нивното значење)

Тема :**ПРАИСТОРИЈА** 5+4=9

Темата се обработува со 5 часа за нови содржини + 4 часа за вежби и повторување. Наставниот час е планиран да трае 30 минути

Содржини:

2. Настанокот на човекот
3. Животот на човекот во камено време и метално време
4. Верувањето на човекот во најстарите заедници
5. Балканот и Македонија во праисторијата

Тема: **РЕЧНИТЕ ЦИВИЛИЗАЦИИ НА СТАРИОТ ИСТОК** 4+3=7

Темата се обработува со 4 часа за нови содржини + 3 часа за вежби и повторување. Наставниот час е планиран да трае 30 минути

Содржини:

6. Најстарите цивилизации (Кина, Индија, Месопотамија, Египет)
7. Стара египетска држава
8. Културата и верувањата на народите на стариот Исток

Тема: БАЛКАНСКИОТ ПОЛУОСТРОВ ВО СТАРИОТ ВЕК 6+5=11

Темата се обработува со 6 часа за нови содржини + 5 часа за вежби и повторување. Наставниот час е планиран да трае 30 минути

Содржини:

9. Хелада
10. Спарта и Атина
11. Културата на Хелените
12. Илири
13. Илирски кралства
14. Култура на Илирите

Тема: МАКЕДОНИЈА ВО СТАРИОТ ВЕК 6+5=11

Темата се обработува со 6 часа за нови содржини + 5 часа за вежби и повторување. Наставниот час е планиран да трае 30 минути

Содржини:

15. Македонската држава до Филип II
16. Македонската држава во времето на Филип II
17. Македонската држава во времето на Александар III Македонски
18. Александар III Македонски
19. Културата на Македонците
20. Хеленистички период

Тема: СТАР РИМ 5+4= 9

Темата се обработува со 5 часа за нови содржини + 4 часа за вежби и повторување. Наставниот час е планиран да трае 30 минути

Содржини:

21. Настанок на Римската држава
22. Јакнење и проширување на Римската држава
23. Внатрешни борби во Римската држава
24. Римска култура
25. Појава на Христијанството

Тема: ВЛИЈАНИЕТО НА РИМСКОТО ЦАРСТВО ВО БАЛКАНСКИОТ ПОЛУОСТРОВ 5+4= 9

Темата се обработува со 5 часа за нови содржини + 4 часа за вежби и повторување. Наставниот час е планиран да трае 30 минути

Содржини:

26. Ширењето на Римското Царство на Балканот и во Македонија
27. Отпорот против римската империја од страна на народите на Балканот
28. Појава и ширење на христијанството на Балканот и во Македонија
29. Културата во времето на римското владеење
30. Пропаѓање на Римската држава

3. Дидактички препораки

При реализацијата на наставната програма по историја наменета за учениците од VI одделение се поаѓа од развојните можности, возраста, способностите и интересите на учениците. Наставните содржини се изучуваат преку историјата на секојдневното живеење, културата, обичаите, а не преку војните. Наставникот ги поттикнува учениците да се запознаат и да ги сфатат историските процеси, а не инсистира на фактографско помнење на сите датуми од историскиот период што се разработува.

Оваа наставна програма е структурирана за да поттикнува кај ученикот интегриран развој во сфаќањата на општествениот развој во историскиот период, а целите, содржините и активностите се компонирани за меѓусебно поврзување на одредените содржини со наставните предмети од општествената група на науки (мајчин јазик, ликовна и музичка уметност, географија, општество, граѓанска култура и др.).

Препораките за годишниот фонд на часови се дадени само како ориентација заедно со конкретните цели и теми/содржини.

Предметниот наставник не се ограничува во прераспоредувањето на темите и содржините според потребите при реализацијата, туку сопствената креативност и поинаквото користење на часовите треба да го проценува според достигнуањата на неговите ученици, т.е. според промените во квалитетот на знаењата и способностите кои тие ги постигнуваат.

Наставникот ќе користи наставни средства и помагала што се определени со редовната наставна програма.

Според поставените цели на наставната програма по историја наставникот во текот на наставниот процес редовно ги следи и вреднува знаењата и постигањата на учениците и ги прибира показателите за нивните активности, потоа мотивираноста за учење - оваа компонента е основен и составен дел на планирањето на наставникот за наставата и учењето. За проверување и оценување на постигањата на учениците во рамките на наставниот материјал и наставните теми дадени во наставната програма, наставникот треба да ги има предвид следниве компоненти: усно излагање, презентација, наставни ливчиња, ученички квиз, играње на улоги.

4. Норматив за наставен кадар

Скратената наставна програма ја реализира наставник согласно нормативот за наставен кадар даден во редовната настава програма.

Скратената наставна програма по наставниот предмет Историја за VI одделение во основното образование за учебната 2020/2021 година ја утврди

Бр.12-8424/64

16.9.2020

Министер за образование и наука

Мила Царовска